

Finlands Röda Kors – vanliga frågor

1. Donationer, deltagande och användning av medel

Hur kan jag stöda Röda Korsets arbete?

Du kan stöda Röda Korsets verksamhet genom att donera, genom att bli medlem eller frivillig.

Vem som helst kan delta i verksamheten, och vem som helst kan säkert hitta ett sätt att hjälpa till. Frivilliga behövs till exempel i vänverksamheten, första hjälpen-grupperna, ungdomsgrupperna och i Frivilliga räddningstjänsten.

Donationer till Finlands Röda Kors katastroffond eller till den inhemska verksamheten är ett effektivt sätt att hjälpa. Genom katastroffonden kan Röda Korset snabbt hjälpa till exempel offer för naturkatastrofer eller krig runtom världen och främja utvecklingssamarbete på lång sikt. Inom landets gränser kan vi genom katastroffonden hjälpa offer för plötsliga olyckor, till exempel eldsvåda eller översvämning. Personer som donerar för verksamhet inom landet stöder bland annat vänverksamheten, skyddshus för unga, hälsopunkter samt första hjälpen-verksamhet.

Mer information finns på adressen www.punainenristi.fi

Hur stor del av de pengar som donerats till Röda Korset går åt till personalkostnader eller insamlings- och förvaltningskostnader?

Det finns skillnader i målen, möjligheterna att genomföra dem och sätten att hjälpa mellan olika insamlingar. Till exempel kan donationerna till den inhemska insamlingen Jul i sinnet användas helt och hållet till måltidskort för fattiga barnfamiljer.

Insamlingskostnaderna för katastroffonden får uppgå till högst 15 % av mängden bidrag på årsnivå enligt reglerna. Minst 85 cent av varje euro som donerats till katastroffonden används alltså i biståndsarbetet. Insamlingskostnaderna består av kostnader som direkt orsakats av insamlingen av donationer, till exempel tryck- och portokostnader för brev med begär om donationer, kostnaderna för anskaffning av insamlingsverktygen, marknadsföringskostnader, samt utomstående serviceproducenters kostnader, till exempel operatörer och banker. Katastroffondens regler och stränga tillsyn har kontroll över hur pengarna som donerats används.

Ur Katastroffondens insamlingsvinst får man enbart dra av insamlingskostnaderna, vilket innebär att man inte använder medlen som donerats till Katastroffonden för att betala den stadigvarande personalens, till exempel ledningens och förvaltningspersonalens, löner. I biståndsarbete, till exempel hjälpopoperationer i katastrofsituationer, betalas lönerna för biståndspersonalen ur katastroffonden. Biståndspersonalen kan bestå

av till exempel läkare, sjukskötare och logistikpersonal som arbetar inom katastrofområdet. Personal kan också anställas med hjälp av bidragen för den inhemska verksamheten för att stöda frivilligarbetet. Till exempel kan en planerare för vänverksamheten eller en koordinator för anhörigvården anställas med dessa medel.

Lönerna för Finlands Röda Kors stadigvarande personal i Finland däremot finansieras från flera olika källor, bland annat medlemsavgifter, försäljning av Finlands Röda Kors-produkter samt diverse bidrag från ministerier och RAY.

Utomlands beror betalningen av förvaltningskostnaderna på biståndsmålet och finansiären.

Inom katastrofhjälpen betalas inga förvaltningskostnader alls från insamlingsmedel, utan en utomstående finansiär täcker dem helt och hållet. Förvaltningskostnadernas maximala belopp varierar och får beroende av finansiären vara mellan 4-10 % av finansiärens andel. Förvaltningskostnaderna täcker ansökning av finansiering, verkställande, samt rapportering.

Vad gäller utvecklingssamarbetet är läget annorlunda: för utomstående finansiering krävs alltid en självriskandel på 15 %. En "pool" formas av självriskandelen från både den utomstående finansieringen och från katastroffonden, från vilken högst 10 % får användas till förvaltningskostnader. Uträknat betyder detta att av donationerna används 1,5 % till förvaltningskostnader och av utomstående finansiärers medel 8,5 %.

Hur sköts tillsynen av pengaanvändningen? Hur kan jag vara säker på att medlen inte hamnar i fel händer, till exempel till följd av korruption?

Finlands Röda Kors auditerar bokföringen per projekt varje år, då de ursprungliga kvittenserna synas. Vi förutsätter också årliga revisioner från våra partners, det vill säga Röda Korsets andra nationella föreningar. Eftersom Röda Korsets internationella rörelse är aktiv i nästan alla länder i världen, och då varje land självklart har sin egen verksamhetskultur, är riskhantering viktigt.

Vi analyserar våra samarbetspartners, bedömer deras förmåga att övervaka rätt användning av medlen, och vi övervakar dem även själva. Ifall verksamheten inte motsvarar våra förväntningar, utbildar vi våra samarbetspartners och kräver förbättringar. Ifall situationen inte förbättras avslutar vi samarbetet eller undviker att överhuvudtaget påbörja det. Detta är också en del av Röda Korsets utvecklingssamarbete.

Gör Röda Korset vinst på sin verksamhet?

Finlands Röda Kors är en allmännyttig förening, som inte strävar efter vinst. Med detta avses bland annat att föreningen inte bereder dem som deltar i verksamheten ekonomisk förmån i form av dividend eller vinstandel eller i form av sådan lön eller annan gottgörelse som är större än skäligt.

Verksamhetens kostnader täcks med föreningens intäkter. Föreningens egentliga verksamhet utvisar förlust. Denna förlust täcks bland annat med inkomsterna från insamlingarna, nettovinsten från investeringar och Penningautomatföreningens allmänna understöd.

Det faktum att Finlands Röda Kors inte varje år har ett bokslut som visar noll beror på följande faktorer:

- Inom den egentliga verksamheten kan förekomma ändringar som antingen ökar eller minskar förlusten för verksamheten. Dessa är vanligen ändringar i utomstående bidrag, till exempel en förhöjning av självriskandelen. Till exempel under 2015-2016 minskade anslagen för utvecklingssamarbetet, vilken

innebär att föreningen tvingas söka ersättande finansiering annorstädes ifall man vill att utvecklingshjälpen förblir på samma nivå.

- Det har blivit allt mer utmanande att samla in medel, och ens att hålla resultatet på samma nivå kräver investeringar i medelanskaffning. I allmänhet är investeringskostnader omedelbara medan vinsterna från dem inte kommer före efter några år. Det här är också en faktor som ökar på variationerna i resultaten från räkenskapsperioderna.
- Finlands Röda Kors har placeringstillgångar, en stor del av vilka kommer från donationer från Skyddskåren som lades ner efter andra världskriget. Fastighetsförsäljning har också lett till överlåtelsevinster som har ökat på placeringstillgångarna. Vinsterna från investeringsverksamheten beror i stor del på den globala ekonomiska utvecklingen, läget på den internationella kapitalmarknaden och ändringar i diverse investeringsinstrument. För ögonblicket sköts investeringsverksamheten av tre utomstående kapitalförvaltare.

Varför arbetar frivilliga utan lön? Varför betalas lön åt cheferna och personalen fastän det är fråga om en välgörenhetsorganisation?

Vi har tiotusentals frivilliga som arbetar frivilligt utan lön. De frivilliga deltar frivilligt, eftersom de vill hjälpa.

De frivilliga är Röda Korsets ryggrad, men en såpass stor organisation som vår kan inte effektivt fungera till förmån för människor i nöd utan professionell personal. Det är en allmän feluppfattning att det går att organisera en organisation utan personal och att organisationerna inte behöver ledare. Även Finlands Röda Kors måste satsa på ledningen av organisationen för att överhuvudtaget kunna fungera som en viktig aktör i biståndsverksamheten både i Finland och internationellt.

Finlands Röda Kors iakttar de ikraftvarande, branschtypiska kollektivavtalen för sin personal. Ledningens lön fastställs av en styrelse som väljs av medlemmarna, som inte får lön. Bland de finska organisationerna är Finlands Röda Kors en av de största och mest betydelsefulla. Chefernas årsinkomster tål kritisk granskning både i Finland och internationellt.

2. Stöd och mottagning av asylsökande

Varför och på vilket sätt hjälper Finlands Röda Kors asylsökande?

Asylsökande har rätt enligt lag att söka asyl i Finland. När de asylsökande anländer till Finland har de ofta mycket lite resurser och förutsättningar att bo i Finland: de har ingen bostad eller arbetsplats, deras språkfärdigheter är bristfälliga och de har inga sociala nätverk. Det är klart att personer i en sådan situation måste hjälpas, och Finland har också ålägganden att bistå genom internationella avtal och Finlands lag.

Finlands Röda Kors stöder myndigheterna i uppfyllandet av dessa ålägganden och vill särskilt framhäva vikten av human behandling. Mat, skydd och andra grundläggande förutsättningar för ett människovärdigt liv ska säkras alla människor oberoende av deras kön, ålder, etniska eller nationella ursprung, nationalitet, språk, religion eller övertygelser, åsikter, handikapp, hälsotillstånd eller sexuella läggning. I Finland mottas asylsökande enligt internationella avtal och Finlands lag.

Finlands Röda Kors stöder myndigheterna i mottagningen av asylsökande och grundar asylförläggningar på begäran av Migrationsverket som verkar under inrikesministeriet. Vi har förvaltat en del av Finlands asylförläggningar sedan 1990-talet. Staten betalar kostnaderna för asylförläggningarna oberoende av om man väljer att förläggningen förvaltas av kommunen, en organisation, eller ett företag.

Utgångspunkten för mottagningsverksamheten är att den arrangeras av en organisation som kan uppfylla de mål och krav som myndigheterna ställer på verksamheten. Röda Korset är en offentligrättslig förening som är mycket lämplig för detta ändamål. Våra styrkor vad gäller arrangemang av mottagningsverksamheten är bland annat den lagstadgade rätten att verka som myndighetsstöd, ett flexibelt system för beslutsfattande, tillräckliga existerande strukturer och kompetens att påbörja och verkställa verksamheten (medräknat Röda Korsets frivillignätverk) samt organisationens värdegrund och mandat.

Röda Korsets verksamhet styrs av organisationens viktigaste princip om att hjälpa dem som är i behov av hjälp. Röda Korset ansvarar för inkvartering, bispisning och akuta hälsokontroller i asylförläggningarna. Röda Korset deltar inte i beslut om asyl och beviljar inte asylsökande stöd som till exempel mottagningspenning, då dessa är uppgifter som hör till myndigheterna. Migrationsverket ansvarar för behandlingen av asylansökningar. Ifall myndigheterna inte anser att en asylsökande är i behov av internationell asyl, får hen inte asyl i Finland.

Röda Korset använder en del av medlen som donerats under Hungerdagen-insamlingen till exempel för utbildningar för vänverksamhet för asylsökande. Genom vänverksamheten stöder man asylsökandenas integration, som är alla till fördel.

Strävar Röda Korset efter vinst genom mottagningsverksamheten av asylsökande?

Finlands Röda Kors är en medborgarförening som inte driver verksamhet i vinstsyfte, vars uppgift är att hjälpa personer i behov av hjälp både inom landet och utomlands. Röda Korset bedriver liksom vår övriga verksamhet inte mottagningsverksamheten i vinstsyfte.

Migrationsverket som verkar under inrikesministeriet betalar kostnaderna som uppkommer av mottagningsverksamheten, över vilka Finlands Röda Kors fakturerar verket mot kvittenser. Till dessa hör bl.a. kostnaderna som uppstår från grundandet av en förläggning, hyreskostnader, kostnader för utrustning av lokalerna, arrangemang av bispisning, personalens löner och förvaltningskostnader, kostnader i anknytning till de asylsökandes hälsa, kostnader för användningen av tolkar osv.

Staten betalar kostnaderna för asylförläggningarna oberoende av om man väljer att förläggningen förvaltas av kommunen, en organisation, eller ett företag.

Hjälper Finlands Röda Kors flyktingar i deras hemland?

En ideell situation är en sådan där människor inte skulle tvingas fly från sina hem för att hitta ett säkrare liv. Vi arbetar världen om för att uppnå detta mål.

Finlands Röda Kors och andra nationella Röda Korset-föreningar hjälper flyktingar på många olika sätt både i deras avgångsland och i grannländerna, eftersom man alltid ska sträva efter att säkra förutsättningarna för och de levnadsförhållandena som krävs för ett människovärdigt liv för människor överallt. År 2015 deltog Finlands Röda Kors i biståndsoperationer bland annat i Syrien, Yemen, Sydsudan, Grekland, Italien och Serbien.

I medier har man skrivit om misstankar om brott utförda av asylsökande som bor i Röda Korsets asylförläggningar. Vad är Finlands Röda Kors ställningstagande?

Polisen undersöker eventuella misstankar om brott utförda av asylsökande. Polisen sköter också all kommunikation som handlar om brott. Vi överläter all information om brottsmisstankar som uppkommit till polisen för undersökning. Finlands Röda Kors godkänner inte olaglighet.

Varför kommer det främst unga män till Finland, varför försvarar de inte sina hemland?

Läget i asylsökandenas avgångsland är ofta att flera olika beväpnade grupper existerar, och att säkerhetsläget är svagt. Det är inte alls klart vilken av dessa grupper "beskyddar fosterlandet". Civilbefolkningen kan mycket väl inte vara skyddad av någon grupp alls, och förutsättningarna att kunna leva ett gott och säkert liv är små. Beväpnade grupper försöker ofta rekrytera unga män eller upplever att de är ett hot. Familjerna skickar sina unga män att hitta säkrare förhållanden också av den orsaken att resan är farlig och de har inte råd att betala resan för hela familjen.

Myndigheterna beslutar om beviljande av asyl och internationellt skydd. Ifall det i förhören angående asyl klarläggs att personen inte är i behov av internationellt skydd, beviljas detta inte hen.

För Finlands Röda Kors asylsökande in i landet?

Finlands Röda Kors för inte asylsökande in i landet. Orsakerna till dessa människors förflyttning har inte sin grund i finska medborgarföreningar. Röda Korset stöder myndigheterna i att verkställa de uppgifter som ska iakttas enligt internationella avtal om mänskliga rättigheter och Finlands lag. Inrikesministeriet och Migrationsverket beslutar om grundandet och stängning av asylförläggningar och fattar beslut om asyl. Myndigheterna beslutar också om vem som förvaltar asylförläggningarna – kommunen, en organisation, eller ett företag.

Varför har många asylsökande smarttelefoner?

Finland donerar inte smarttelefoner eller tabletter åt asylsökande. Olika typer av smarttelefoner har blivit allt vanligare och billigare världen runt, och de kan inte anses vara ett tecken på att en person är särskilt rik eller att de inte är i behov av internationellt skydd. Ifall en person tvingas lämna sitt hem är det förståeligt att de tar med sig ett verktyg som de kan använda för att hålla kontakten med familjen och som kanske har bilder och annan viktig information sparad.

Har terrorister kommit till Finland tillsammans med asylsökandena?

Myndigheterna ansvarar för Finlands allmänna säkerhet, och Finlands Röda Kors följer myndigheternas anvisningar i säkerhetsfrågor. Säkerhetsåtgärderna i asylförläggningarna dimensioneras enligt myndigheternas föreskrifter och rekommendationer. Finlands Röda Kors godkänner inte olaglighet.

Kom ihåg att terrorism och asylsökning är två olika saker. Många asylsökande flyr just de parter som gjort sig skyldiga till terroranfall.

Hur informerar Röda Korset asylsökandena om finländska traditioner, kultur och samhälle?

Infotillfällen arrangeras för asylsökandena, där man med hjälp av en tolk berättar om det finska samhället, traditioner, kultur och lagstiftning. Information om kultur och traditioner ges också under finskalektionerna. Olika infotillfällen kan därtill arrangeras om olika teman som asylsökandena har undrat över och som de vill ha mer information om.

Den egentliga integrationen av immigranter ansvarar staten och kommunerna för enligt deras lagstadgade uppgifter. Röda Korset och andra organisationer är till stöd för myndigheterna. Röda Korset upprätthåller olika grupper och klubbar som stöder integrationen i asyلفörläggningarna. Dessa är bland annat klubbar för finska språket, klubbar för kvinnor, män och barn, samt diverse hobbyverksamhet. Verksamheten dras av Röda Korsets frivilliga.

Vad är Finlands Röda Kors ställningstagande gällande intima förhållanden mellan personalen på en asyلفörläggning och asylsökandena?

Intima förhållanden mellan arbetstagare på asyلفörläggningarna och asylsökandena strider mot Finlands Röda Kors verksamhetsprinciper. Vi gör inga offentliga ställningstaganden om enskilda frågor gällande arbetsförhållanden, de avgörs mellan arbetsgivaren och arbetstagaren.

3. Andra frågor om Finlands Röda Kors inhemska verksamhet

Hjälper Röda Korset andra än asylsökande i Finland?

Att bara hjälpa en grupp skulle strida mot Röda Korsets princip om jämlikhet. Ifall ett behov som liknar det som asylsökandena har skulle uppstå hos någon annan grupp i Finland, skulle myndigheterna be oss om stöd, och vi skulle sträva efter att bistå även dem.

Trots den allt mer allvarliga situationen med asylsökanden har Finlands Röda Kors inte avslutat en enda av sina verksamheter i hemlandet. Som förut arrangerar Finlands Röda Kors i hemlandet bland annat vänverksamhet, första hjälpen-utbildningar och -jourer, hälso- och rusmedelsarbete och stödtjänster för anhängigvårdare. Därtill sköter vi om skyddshus för unga och koordinerar Frivilliga räddningstjänsten, som söker efter försvunna och stöder myndigheterna i räddningsuppdrag. Dessutom upprätthåller Finlands Röda Kors den inhemska katastrofberedskapen och är beredd att bistå i fall av plötsliga olycksituationer eller störningar som en enskild person eller en person inte rimligen kan handskas med, till exempel eldsvåda, andra naturkatastrofer eller storolyckor.

Exempel på inhemsk verksamhet:

- Finlands Röda Kors vänverksamhet, som sköts av ungefär 8 200 frivilliga, når årligen 26 000 människor.
- År 2014 hjälptes nästan 20 000 personer vid första hjälpen-jourer.
- I Röda Korsets skyddshus bor varje år ungefär 1 000 unga.

Man kan bekanta sig med Röda Korsets inhemska verksamhet till exempel här:

<https://www.punainenristi.fi/tule-mukaan>

www.punainenristi.fi/hae-tukea-ja-apua

<https://www.punainenristi.fi/lahjoita/kotimaan-toiminta-0>

<https://www.punainenristi.fi/hyva-joulumieli>

Hjälper Finlands Röda Kors bostadslösa?

Enligt Finlands grundlag är det statens och kommunernas uppgift att främja var och ens har rätt till en bostad och ge stöd för att självständigt kunna arrangera boende. Hemlösa har platser där de kan sova över natten och tvätta sig. Bostadslösa får även stöd från den finländska organisationen för hemlösa Vailla vakainaista asuntoa ry.

Orsakerna till bostadslöshet är många, och för att lösa dem krävs även politiska lösningar och vilja. De största orsakerna till bostadslöshet är:

- Avsaknad av tillräckligt billiga bostäder och boendeformer
- Olika rusmedelsberoenden och avsaknad av tillräcklig vård av dem
- Psykiska problem och en otillräcklig mängd hälsotjänster för att vårda dem
- Våld i hemmet
- Fattighet som beror på diverse saker
- Ett avslutat fängelsestraff och återkomst till samhället

Finlands Röda Kors strävar efter att förebygga orsakerna till bostadslöshet bland annat genom skyddshusen för unga, rusmedelsarbete och besök i fängelser. Röda Korset har också varit med och grundat Y-Stiftelsen, och föreningen har fortsättningsvis en representant i stiftelsens styrelse: <http://www.ysaatio.fi/tietoa-y-saatiosta/historiasta-nykyhetkeen>

För Finlands Röda Kors kläder och andra saker som donerats till soptippen?

Till avfallsbehandlingscentralerna förs enbart kläder och annat stoff som inte kan användas, till exempel söndriga eller smutsiga kläder. Alla donationer sorteras enligt Röda Korsets logistikcentrals anvisningar. I sorteringen av kläder använder vi kriterier enligt det internationella klädbiståndet, vilket innebär att vi enbart skickar vidare kläder som är i gott skick och rena.

Tyvärr kan en del av donationerna inte användas, och sorteras istället som energiavfall. Man kan läsa mer om vilka slags kläder kan doneras här: <https://www.punainenristi.fi/lahjoitukset/vaatelahjoitus>

(Bakgrund: Under hösten 2015 spreds det i sociala medier ett rykte att Röda Korset slänger bort donerade kläder som inte dög åt asylsökandena. Inga bevis framfördes – på bilden i fråga kunde man inte urskilja de bortslängda klädernas skick eller ursprung. Röda Korset är inte medvetet om en enda situation där en asylsökande skulle ha nekat till klädbistånd eller där återanvändbara kläder i vårt innehav skulle ha slängts bort.)

4. Andra vanliga frågor

Varför ber ni människor att testamentera sin egendom till Röda Korset?

Alla donationer, även genom testamente, är alltid frivilliga. Att donera genom testamente är ett värdefullt sätt att stöda saker som är viktiga för en själv även efter ens bortgång. Tyvärr händer det ofta att många inte gör upp ett testamente, vilket innebär att ens sista önskemål inte uppfylls. Vi vill därför påminna människor att även genom en liten andel av det som man lämnar kvar kan förändra en annans liv helt och hållet.

Det är också viktigt att de som överväger att göra en donation vet att de kan få hjälp av oss att göra upp ett testamente, för att se till att deras sista önskemål antecknas rätt. Vi anser att det är viktigt att vi informerar människor om möjligheten att genom ett testamente donera till humanitärt biståndsarbete.

(Bakgrund: Finlands Röda Kors skickade år 2014 per post en förfrågan gällande testamente till 7 400 av föreningens månadsgivare och ständiga medlemmar. Genom förfrågan kartlades hur väl våra medlemmar känner till testamentsfrågorna. Förfrågan gav oss värdefull information bl.a. för hur vi kommunicerar i testamentsärenden. En klagan om förfrågan framfördes till reklamätiska rådet, som inte hade något att anmärka om förfrågan. Några personer gav oss negativ respons.)

Varför samlar Röda Korset in pengar i skolor?

Röda Korset vill ge alla, även skolelever, möjligheten att delta i att hjälpa människor i nöd. Därför låter vi skolor arrangera insamlingskampanjer.

Skolorna och elevernas föräldrar tar del av skolinsamlingar för att visa sina barn ett konkret sätt att hjälpa ifall det i världen eller i hemlandet sker en olycka, katastrof eller konflikt.

Därtill är behovet av att reagera på saker som hänt i världen och att främja samverkan med samhället samt att bygga en hållbar framtid delar av den nya läroplanen och därmed en del av skolornas verksamhet. Att delta i insamlingar och kampanjer stöder dessa mål.

Varje skola och familj beslutar alltid själva ifall de vill delta i kampanjen. Vår insamling har alltid tillstånd till penninginsamling beviljad av Polisstyrelsen.

Kom pengarna som donerades till offren för tsunamin i Asien fram?

Man donerade en rekordsumma på 26,7 miljoner euro till Röda Korsets tsunamiinsamling, och all hjälp som donerades för biståndsoperationen kom fram. Biståndsarbetet inom områdena som drabbades av tsunamin varade i sju år.

Mer information:

<https://www.punainenristi.fi/tsunami>

<https://www.punainenristi.fi/node/4308/kysymyksia-ja-vastauksia-tsunamiavusta>

Kom medlen som donerades till biståndsoperationen i Haiti fram?

Ja. Finlands Röda Kors biståndsarbete på Haiti inleddes omedelbart efter jordbävningen. Efter nödhjälpen har Finlands Röda Kors biståndsarbete bestått av tjänster inom grundläggande hälsovård, hälsoupplýsning, hygienhandledning och utdelning av byggnads- och hygienmaterial i huvudstadsregionen och i bygemenskaperna i Sault D'Eau.

Man kan läsa mer om Röda Korsets arbete på Haiti här:

<https://www.punainenristi.fi/uutiset/20150109/viisi-vuotta-haitin-maanjaristyksesta>
www.punainenristi.fi/node/3991/haiti

(Bakgrund: År 2015 kritiserades Amerikanska Röda Korsets biståndsoperation i Haiti i medierna. Röda Korset är en rörelse som består av självständiga nationella föreningar varav det finns 190 i världen. Även om vi hör till samma Röda Korsrörelse och även om grundprinciperna i vår verksamhet är desamma, är Finlands och Amerikanska Röda Korset två skilda, självständiga organisationer. Pengarna som finländare donerat används därmed av Finlands Röda Kors verksamhet. Här kan du läsa om Amerikanska Röda Korsets arbete på Haiti:

<http://www.redcross.org/news/press-release/13-Facts-about-the-Red-Cross-Response-in-Haiti>
<http://www.redcross.org/what-we-do/international-services/haiti-assistance-program>
<http://www.ifrc.org/en/publications-and-reports/appeals/>

Är Blodtjänsten vinstgivande? Varför betalar man inget år blodgivare, fastän sjukhusen betalar för blod?

Blodtjänsten är en organisation som inte driver verksamhet i vinstsyfte. Blodtjänsten har kostnader i anknytning till blodgivarverksamheten och för att processa blodet så att det kan användas av Finlands hälso- och sjukvårdssystem. Dessa kostnader täcks genom kundavgifterna som sjukhusen betalar. Verksamheten i den allmänna hälso- och sjukvårdens enheter finansieras genom allmänna medel, och den privata sektorns hälso- och sjukvårdsenheter finansieras genom klientavgifter. Ur dessa avgifter betalas Blodtjänsten för blodprodukter och andra tjänster, till exempel klientavgifter för laboratorietjänster.

Vad gäller blodgivning är det fråga om en blodgivares donation, som inte ersätts. Enligt lagstiftning är det inte ens tillåtet att betala en ersättning åt blodgivare. Läs mer om Blodtjänstens verksamhet: www.veripalvelu.fi

Säljer Blodtjänsten blod utomlands?

De blodprodukter som förädlats av donerat blod, det vill säga preparat av röda blodkroppar och trombocyter används för att vårda patienter i finländska sjukhus, och säljs inte utomlands förutom i vissa specialfall. I Finlands sjukhus används årligen över 200 000 röda blodkroppspreparat och 40 000 trombocytpreparat.

Undantag är ytterst sällsynta röda blodkroppar, som vi fryser i en "bank" över sällsynta blodtyper ifall det i Finland eller någon annanstans i världen finns en patient som behöver dessa sällsynta blodkroppar för sin vård. Även i Finland kan vi utnyttja detta internationella samarbete, då det också kan finnas patienter som vi inte i Finland har ett passligt blodpreparat för. Av dessa sällsynta röda blodkroppspreparat har ett par dussin levererats utomlands. Vi är faktiskt föregångare i Finland i att hitta och förvara sällsynta blodtyper.

Ett annat undantag är röda blodkroppar som är för gamla för att användas. Dessa röda blodkroppar som annars skulle förstöras kan användas som råvara i ett läkemedel för en sällsynt sjukdom, porfyri. Blod som överlåtits i detta syfte används mycket noggrant för patientens väl. Läkemedlet utvecklades ursprungligen i Finland, men tillverkas numera utomlands.

Blodplasma som avskiljs från blodet säljs av Blodtjänsten till deras utländska samarbetspartners, som tillverkar plasmabaserade läkemedel av det. Plasmaläkemedel tillverkas inte i Finland, så internationellt samarbete i plasmatillverkning är nödvändigt för att man överhuvudtaget ska kunna utnyttja plasman i blodet för tillverkning av plasmabaserade läkemedel. Plasmaläkemedel behövs till exempel för vård av hemofili och för att vårda patienter som lider allvarig brist på antikroppar. Finländska sjukhus beställer preparat av internationella plasmaläkemedeltillverkare enligt patienternas behov.

Vad hände i rättegången där Blodtjänstens före detta chef åtalades för brott i början av 2000-talet?

Åtalen har förkastats på alla rättsinstanser. Blodtjänstens före detta vd Jukka Rautonen misstänktes för missbruk av förtroendeställning vid upphandling av konsulttjänster under 2000-talet. Tingsrätten och hovrätten konstaterade att inga olagligheter förekommit och förkastade åtalen. Den friande domen gällde även alla samtliga andra som åklagats. Det är viktigt att ärendet behandlades grundligt.

Läs mer: www.punainenristi.fi/uutiset/20131211/veripalvelun-entinen-johtaja-vapautettiin-kaikista-syytteista

(Bakgrund: Anskaffningarna av konsulttjänsterna som blev fokus för uppståndelsen hade att göra med en omfattande förnyelse av blodtjänsteverksamheten. Arbetet inleddes i början av 2000-talet, och man använde i Blodtjänsten under årens lopp flera utomstående experter i många omfattande och långvariga utvecklingsprojekt. I projekten förnyades till exempel beställnings- och leveranskedjan för blodpreparat samt lagrings- och distributionslogistiken.)